

Landskap: Halland Upptecknat av: Perr Jansson
 Härad: Höh Adress: Skottorp
 Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Ränneslöv

Upp teckningen rör Spöke	sid 1
Trolldom med drubb 2 st.	4
Varsel	10
Då var gärne härjade i Sydhalland	11
Rambusaren	17
Varsel	19
Ordsmåk och ordstäv	22
Möns Biss	23
Sanndrömmar	24
Tur	26
Varsel, allmänt	27
Spöke	28
Visor	29
Julgranen	32

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
Härad: Hög.
Socken: Skummeslöv.
Uppteckningsår: 1939.

Upptecknat av: Bror Jansson
Adress: Skottorp
Berättat av: Gustav Jansson
Född år 1881 i Skummeslöv.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spöke, som uppträdde i form av
en svart hund.

En bonde, som hade ett ställe på Hallands-
ås i Östra Karups socken, var gammal och sålde
därför sitt hemman. Han köpte en tomt strax
intill gästgivaregården i Östra Karups by, och han
hade fått reda på, att det fanns "innantags skua"
till salu i Mellby i Laholms landsförsamling. Han köpte
nämnda skuga och uppförde den på sin tomt i Östra
Karup. När skugan rivits i Mellby, och timret
lastades, kom säljaren till huset och tittade
på. Då den sista biten av huset höll på
att lastas, frågade han: "Ska du ha med allt?"
Bonden svarade: "Ja, det skall jag." — "Ska du

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
 Härad: Hög
 Socken: Skummeslöv
 Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Bror Jansson
 Adress: Skottorp
 Berättat av: Gustav Jansson
 Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

ha allt, så får du väl ta' allt," sade säljaren och skrattade. Han äyffade ett spöke, en svart hund, som nattetid spaserade av och an i rummen på det nu rigna huset. När huset var byggt i Östra Kärrup, och bonden och hans hustru voro inflyttade, sågo de nattetid en stor svart hund, som gick omkring i huset. De begreps nu, att det var på grund av detta spöke, som de fått köpa huset så billigt, och att säljaren sagt på spöket, då han sade, ni får gjöra ta' med allt. Spöket huserade så mycket i huset, att de inte fingo någon ro, varför de rådfrågade en "klacker" gubbe i norra Skåne. Denne gubbe fick veta, att spöket huserat i huset också på den ^{tiden}, det var i Hellsby, och att

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
 Härad: Hök.
 Socken: Rännestöv
 Uppteckningsår: 1939
 Upptecknat av: Bror Jansson
 Adress: Stenörp
 Berättat av: Gustav Jansson
 Född år 1881 i Rännestöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

hunden sagt, att han spick allt med, som av-
 lat var. Den "kloke" gubben sade, att han kunde
 inte ^{helt} få bort hunden, för Östra Karups bon hade
 ju sagt, att han ville ha allt med sig, och den
 var spöhet inberäknat. Genom formel lyckades
 den kloke gubben sfälla om, att hunden visade
 sig inte så ofta som förut. Hänt för omkring 25 år se-
 dan. - För ett tiotal år sedan utbröt elds-
 råda i Östra Karups kyrkoby varvid största delen
 av byn brann ned däribland huset, där hunden
 spödade.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
Härad: Hög
Socken: Rönneby
Uppteckningsår: 1939
Upptecknat av: Per Jansson
Adress: Skottorp
Berättat av: Gustav Jansson
Född år 1881 i Rönneby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVTrolldom, drubb.

En gång voro bränsknallar, som sålde silversaker, i Hasslöv för att säja sina saker. De hade Maklogi på ett ställe i Tintorp (hos Ola Persson, som hade stället Hansa i Tintorp). När knallarna skulle laga därifrån på morgnen, saknade de en silversked bland sina silversaker, och de misstänkte, att någon av husets folk hade lagit den. Husbonden bedyrade för dem, att de voro allesammans ärliga, och att ingen där hade lagit något. En av bränsknallarna sade: "Det skall jag snart kunna se, var

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland. Upptecknat av: Bror Jansson
Härad: Hök. Adress: Skottorp
Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Ränneslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fjuven år. Jag kan sticka ut ena ögat
honom". Bonden menade på, att det kun-
de han gärna göra, då ingen dör lagit
skeden. Knallen drog upp en drubb ur
fickan och slog den mot en bräde-
vägg och sade, nu skall den råka
dens öga, som lagit skeden. Bonden
hade en lös, som var en två år gam-
mal, och hon hade i förstånd lekt
med silverskeden. Denna lös börja
nu få ont i ena ögat, och strax
efter blev hon blind på det. Knal-
larna fingo sin sked igen, men lös-
en blev fick vara blind i all sin

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: Per Jansson
 Härad: Hög Adress: Skottorp
 Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Lid. Tösen hade ej förstått, att silver-
 skeden inte fick röras, men det hjälpte inte,
 ty bonden hade givit knallen tillåtelse
 att använda sin drubb. Hon dog ogift,
 och äldre personer minnas henne.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
Härad: Hök
Socken: Skummetörs
Uppteckningsår: 1939
Upptecknat av: Per Jansson
Adress: Skottorp
Berättat av: Gustav Jansson
Född år 1881 i Skummetörs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Drubb

En bonde vid namn Nils Svensson och boende i Björkered i Skottörs socken (vanligen kallad Nils i Björkered) hade hört talas om, att en metallnubb, som var gjord efter ett särskilt recept och av olika sockers metall och av bestämda mängder, kunde ta synen från folk. Genom att slå drubben mot en brädervägg och genom mumlandet av vissa formler kunde man göra en person blind. Nämnde bonde tänkte göra sig en sådan nubb på lediga stunder. Han smidde och smidde på sin drubb, och den var i det närmaste färdig.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: Bror Jansson
Härad: Hök Adress: Skötoft.
Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Råmeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

da han märkte, att den börja ta-
ga synen av honom själv. Nu våga-
de han inte arbeta mer på drubben,
för han var rädd, för att han skulle
mista synen fullständigt. Han hade
för avsikt att använda drubben för
att hämnas på en person, som retat
honom, och som han inte tyckte om.
Drubben blev lagd åt sidan, och för
några år sedan såldes den på auk-
tion bland en del bräte. Lantbrukaren
August Brngtsson i Björkered i Hasslövs
socken köpte drubben och ^{har} den kvar än-
nu (1938). Man kan ganska urskilja,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: Per Jansson
 Härad: Hög Adress: Skottorp
 Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att drubben är smidd av olika sorters metall. Den är ungefär 8 cm lång och tjock som en finger. Jag frågade, om de ville ge bort eller sälja den, men det ville de inte.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland. Upptecknat av: Mor Jansson
Härad: Hols. Adress: Skottorp.
Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Varset.

Bonden, Nils i Björkered, Hasslövs socken (Nils Svensson), som gjorde den omtalade drubben, var mycket egendomlig av sig. När han dog i slutet av 1800-talet stannade klockorna på samma tid, som han dog, både i hans undantagshus och på stället, som han haft innan.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: Bror Jansson
Härad: Höke Adress: Skottorp
Socken: Rönneslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Rönneslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De sista vargarna, som härjade södra

Halland

Under första hälften av 1800-talet
voro vargarna rätt mörkängna under vintertiden,
särskilt under stränga vintrar. På 1840-talet börja-
de vargarna mer och mer försvinna, och till sist
var det bara enstaka fall, då vargarna komma fram
och gjorde någon skada. De sista vargarna, som
voro synliga i ~~synliga~~ i mitten av 1860-talet i
Södra Halland (söder om Lagan). En pojke, vid namn
Jöns Petter Andersson från gården Per ^{br.} Bonäs i Perstorp
Rönneslövs socken, fick en dag besök av vargarna,
när han ottade kreaturen. På fäladerna var be-
tesmarken gemensam för hela bepalaget, och här

Skriv endast på denna sida!

5792

ACC. N:R.

Landskap: Halland. Upptecknat av: Brof. Jansson
Härad: Hörs. Adress: Slottet
Socken: Ränneslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939. Född år 1881 i Ränneslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fanns många gömslen för vargarna. För att skydda sig och sina kreatur hade vaktpojken (otte-pägen) en näver hund och en näverlur, att bläsa i vid fara. Jöns Petter Andersson berättar följande:

Några kilometer norr om Borsholms bygget i Ränneslövs socken låg fordom mitt prästbohus, gården Perbonäs. Nu är det endast gräset kvar och möjligen några vildaplar, som förkunna, att människor bott och skävat här. Min far Anders Jansson var skogvaktare i Perstips skog över den del, som tillhörde Gamla Skatstips gods. En kall vinterdag i januari, i mitten på 1860-talet, skulle jag vatta kreaturen enligt vårt bruk, nämligen att släppa dem lösa

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5792

Landskap:

Halland

Upptecknat av:

Bor Jansson

Härad:

Höks.

Adress:

Sjöteorp

Socken:

Shummeslöv

Berättat av:

Gustav Jansson

Uppteckningsår:

1939.

Född år

1881 i

Rämeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

då de gingo sjätornant till källan och drucko.
Nämnda dag varo far och min äldre bror
Bengt Petter i skogen och hjälpte drängarna från
Vallbergagården med skogsavverkning, så jag var
ensam till att passa kreaturen. Allt gick som van-
ligt till en början. Då jag vattnat kreatur, lät
jag dem gå ut omkring och äta grön. Skogen
var skön även en kall vinterdag, och jag gjorde
mig inte så bråttom. Jag befann mig med krea-
turen mitt emellan Todamossen och Risedahults-
lien, då två gråaktiga djur plöfsligt befunno sig
mitte i kreatursfloken. Jag brödde först, att det
var hundar och var därför inte det minsta rädd,
men snart fick jag erfara att fara var ä färre.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Älvsand. Upptecknat av: Mor Jansson
Härad: Stöks. Adress: Stödsby
Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Djuren blevo som vansinniga och stände upp sina nödssignaler, så det hördes långt åt alla håll. Den ene av vargarna var mycket större än den andre och inte det minsta rädd, och den andre lunkade back i häls efter den störste. Jag stod mitt i kreatursfloken, men jag hann inte göra det minsta, förrän den store vargen hade rivit ihjäl tre får och tagit det fjärde med sig i munnen.

Nu förstod jag, att det var vargar, ^{Sådana} livslevande, såsom min far och många andra hade råkat ut för. Det bröjde inte många minuter förrän vargarna åter försvunnit, och de togo kursen mot Borhastens bebyggelse till. Vår bagge blev

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
Härad: Hös
Socken: Skummeslöv
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Broe Jansson
Adress: Skatteorp
Berättat av: Gustav Jansson
Född år 1884 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

så skrämde, att han sprang före vargarna, så långt som jag kunde se, och han räddade sig med att springa till Borhastens bygget, där gjorde han ett hopp över halvdörren in i förrummet. Att få djuren lugna var inte en lätt sak. Vi hade en unghäst, som ville ta upp stiden med rovdjuren, och all storbskapen följde hans exempel med att förfölja de flyende vargarna. De kreaturen kunde dock inte så långt, och sen omsider lyckades jag samla dem igen och driva dem hemåt.

En timma efteråt kom en pojke i min ålder in i stugan, en kusin vid namn Janne Johansson, och han berättade, att han mött två stora hundar vid Borhastens byggets infäppa

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
 Härad: Hös
 Socken: Skummeslöv
 Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Bror Jansson
 Adress: Skottorp
 Berättat av: Gustav Jansson
 Född år 1881 i Råmeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Djuren hade färskinn i munnen och sprango över vägen, då de mötte honom. Sedan hade de sprungit i öster och gått över Trädebäck.

Vi förströda genast, att detta var de vargar, som kort förut rivit ihjäl fyra får hos oss. En tid efteråt fingo vi reda på att samma eftermiddag hade två vargar varit framme på gården Kullen i Damsbygget i Hössockens socken och där rivit ihjäl ett ungdjur.

Troligtvis voro dessa vargar de sista här i byggsarna, för sedan har det inte omläts några vargar.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland. Upptecknat av: Bro Jansson
 Härad: Hörs Adress: Skottorp
 Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
 Uppteckningsår: 1739 Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17.

Prämhusaren.

En bonde i Östra Karp, som äger det stora hemmanet Prämhuset, är mycket vidskeplig och bor fullt och fast på gammal vidskeplse.

En person får inte bära stölar med hän för in genom en dörr. En person ska alltid gå ut samma väg, som den kommit in. Råttor och möss får ingen slå ihjäl eller skada, ty då går lyckan från huset. Om han någon kör bort och då möter ett fruntimmer först, vänder han tillbaka för att råpa: olycka. Vid ett vägbygge låg hans manhusbyggnad där man tänkte vägen skulle gå fram. Han ^{sade} (nekade) bestämt, att han aldrig skulle riva sitt hus,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland. Upptecknat av: Bror Jansson
Härad: Hörs. Adress: Skottorp
Socken: Råmneslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Råmneslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

ty då försuunna tomterna. Alltid dricker
han en klunk vatten på morgnen, innan han
talar med någon för att inte byta mat och spik
Den som springer (talar) på fastane mage, gräter
innan prästen. För att hans sto skulle få
mår föt, kastade han alltid det vatten, som
blev över i spannen, när hon druckit, över huvu-
det på henne. Han är mycket nogg att
alla dörrar låsas ordentligt. En person skall
alltid gå ut genom samma dörr, som den kommit
in.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: Bror Jansson
 Härad: Hörs Adress: Skottorp
 Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

Varsel.

Yngre är var Jonas Persson anställd som dräng hos gästgivaren Gustafsson i Hiskult, det var i mitten på 1870-talet. Nästan dagligen var det fråga om skjuts, ^{och} mot Småland, men för det mesta till städerna Halmstad och Laholm. Sin mästa tid fick Jonas tillbringa på kuskbocken, och dagsresorna togo rätt ofta natten till hjälp. En dag i decembermånad hade Jonas varit i Laholm med ~~en~~ embetskjuts efter varor för en handlande i Hiskult. Kvällen var månljus, och resan gick bra ända tills han nådde bron i Stäme by. Just som han passerat

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland.
Härad: Høks.
Socken: Skummeslöv
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Bro Jansson
Adress: Skottorp
Berättat av: Gustav Jansson
Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

bron, ville hästen inte gå fram utan
ryggade och ville kasta sig åt sidan.
Jonas hade för det mesta en stor St Bernhards
hund med sig på sina färder, så även nu.
Hunden blev så rädd, att han inte vågade
ge ett ljud ifrån sig till försvar. Hästen
stegrade sig, och Jonas gick av vagnen och
såg att järnen på bägge skaglaena ha-
de beuskat rätt av, så han kunde inte kö-
ra längre. Jonas svimmade på grund av
en egendomlig lukt och tyckte sig vara
på väg från Laholm till Daggeberg i Tjäl-
by. Han kände igen tydligt den ena går-
den efter den andra. Med ens vaknade

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
Härad: Håh
Socken: Skummeslöv
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Bror Jansson
Adress: Skuttorp
Berättat av: Gustav Jansson
Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

han och måste föra sin vagn till sidan och gå in på närmaste ställe för att få hjälp där. Men på stället övertalades han att stanna över natten, och folket på gården talade om att de sett en bonde i Skuttorp gå igen. Denne hade hängt sig en tid innan. Jonas trodde att det var denna välrad, som han råkat ut för.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
 Härad: Hög
 Socken: Skummeslöv
 Uppteckningsår: 1939
 Upptecknat av: Boor Jansson
 Adress: Skottorp
 Berättat av: Gustav Jansson
 Född år: 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Ordspråk och ordstäv från södra
 Halland. Ordstäv om Bengt Hansson i Formarp, Vät-
 torp. Argsint som Videbengt. Ordstäv från Knä-
 red: Körtids kör som en knäbr. Jäa precis
 som en vålbo, En, som inte besöker Vättrups
 markad, kommer inte te Gud (eller) blev inte
 salig. Pelle Kulte i Åstorp, Rännevis. Den
 hanbråkare, som inte tjuver, han inte duger,
 och ^{den} myllare som inte stjäl, han mår inte väl.
 Sydhälsändskt ordstäv. Amse som en grisasa.
 Mager som en sillahäst. Detta ordstäv hälsade sig
 från den tiden, då en del sydhälsningar körd till Kullen
 och Torstev efter sill, 1880-talet.

5792

ACC. N:R.

Landskap: Halland Upptecknat av: Mor Jansson
 Härad: Hök Adress: Skottorp
 Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Römmeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Möns Bäss

Det har alltid gått ett rykte, att det finns troll i Kapla-kullen i Veinge. Högen ligger vid en liten bäck, och ovanpå högen finnes en slätt och en gravhög. En brude från Bö-larp, som inte trodde på trollen, skulle en dag köra till Skogaby och kom då förbi Kaplakullen. När han kom, tillbaka hade trollen rivit bron, som ledde ^{över} bäcken invid kullen. Ynné i kullen fanns också en guldharv, som trollen ägde. Flera ha sökt få tag i harven, och det har till och med gräpts efter ~~Inne~~ ^{Inne} harv. Trollfadern, som regerar i kullen, kallas allmänt Möns Bäss.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: Broer Jansson
Härad: Håls Adress: Skottorp
Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i: Råmeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Sannfrömmen.

En f. d. Regelmästare Lofquist nu bosatt i Veinge brukade alltid ha sannfrömmen. Lofquist är född i Veinge Skummeslövs socken och är nu ungefär 75 år gammal. Han berättar följande:

En natt hörde jag, att en del släktingar voro tillsammans i mitt hem, och att det var min födelsedag. Min ^{ene} ~~en~~ son, som var sjöman, kom hem till födelsedagen, och han gick omkring och hälsade på sina föräldrar och släktingar. När han kom till mig och hälsade, märkte jag, att hans hand: kändes så konstig, som om inte alla fingrarna funnos.

En tid efteråt fick jag brev

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland. Upptecknat av: Mor Jansson
 Härad: Slöbs. Adress: Slöbstorp
 Socken: Skummeslöv Berättat av: Gustav Jansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

från min son, och i detta berättade han, att han varit ute för en olyckshändelse. När skeppet låg i en hamn på Alaska halvön, hade några av besättningen gett sig ut för att jaga björn. De min son hade skjutit en björn, men den förlorades inte riktigt, utan när han gick fram för att sticka ihjäl den, bet den av tre fingrar på honom.

Löfquistts onkel som kom också en gång ut för en olycka, och ^{han} miste fyra fingrar. Innan olyckan skedde hade Löfquist drömt om det och varnade sin son för ^{kommande} olycka. Men trots försiktighet rådhade han ändå ut en sådan.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: Per Jansson
Härad: Hov Adress: Skottorp
Socken: Skammeslöv Berättat av: Gustav Jansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Skammeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

Tur.

Flera personer i Sydhalland berättade, att det aldrig brukas med något, som köptes en söndag. Särskilt om någon köpte ett kreatur, en ko, eller en häst, så dag det snart eller råkade i olycka på något sätt. Farfar köpte en häst på en söndag, men den hästen blev inte gammal. Far köpte också en häst på en söndag och någon sade, att det kom att skidas med hästen, för den köpts på en söndag, en kort tid efter den köpts, dog den.

5792

ACC. N:R.

Landskap:

Halland

Upptecknat av:

Broor Jansson

Härad:

Hölk

Adress:

Stouby

Socken:

Skummeslöv

Berättat av:

Gustav Jansson

Uppteckningsår:

1939

Född år

1881 i

Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

Varsel allmänt.

Om en person känner liklukt, betyder det, att någon i trakten eller en släkting snart kommer att dö. Far berättar, att han kände liklukt dagen innan hans mor dog. Om en person uppför sig mycket slarvigt eller bär sig dumt åt flera gånger i rad brukar det varsla olycka. Det är ett gammalt tatesätt att säga: "Va bär du för nänting?"

Om det varit råttor eller mäss framme på altaret i någon kyrka, blir det snart jordsjäll. Detta tror folk på ännu (1938), ty det har jag själv hört.

ACC. N:R. 5792

Landskap:

Halland

Upptecknat av:

Ker Jansson

Härad:

Höke

Adress:

Skottorp

Socken:

Skummeslöv

Berättat av:

Juster Jansson

Uppteckningsår:

1939

Född år

1881 i

Skummeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSpöke.

I Växtops ålderdomskem finns det
spöke berättar en, Stina Nilsson från Rosehill,
Skottorp, . Dörna knirka och vilja inte bli
stängda, och något osynligt, vad det nu kan
vara för någonting, tyckes liksom fara fram
genom rummen.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland, Upptecknat av: Bon Jansson,
 Härad: Hök, Adress: Skottorp,
 Socken: Skummetörs, Berättat av: Gustav Jansson, 29
 Uppteckningsår: 1939. Född år 1881 i Rännestöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Visa spungen om Tilles-Per. Jag har ^{hört} den av
 Verner Jönsson, f. d. statbräng, född i Rännestöv,
 numera intagen på Tuultorp äldreomsorgshem i Loholms-
 landsförsamling.

1 Tille gick till Källinge, han skulle köpa
 liter

För manana, för sasa sa, han skulle köpa liter
 Och när han kom ⁱⁿ Källinge, så mötte köpte han
 ju liter.

För mana na, för sasa sa, så köpte han
 ju liter.

2

Och när han gick från Källinge, så mötte
 han då Jeppe.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland, Upptecknat av: Bror Jansson.
Härad: Hög, Adress: Skottorp,
Socken: Skummetör, Berättat av: Gm. Jansson,
Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Rännetör

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

För nana na o. s. v.

Och fram kom herrn i Vägen och Sverin han kom öfver
(efter)

För nana na o. s. v.

3. På vägens de satt sig ner, de satt sig ned att dricka.

För nana na, för sasa sa, de satt sig ned att dricka.

Och mitt i deras glada lag, satt även Tiller flicka.

För nana na, för sasa sa, satt även Tiller flicka.

Källinge var en gammal i krog i Vättnäs socken.

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland, Upptecknat av: Britz Jansson,
 Härad: Håh Adress: Skottorp,
 Socken: Skummetör Berättat av: Gust. Jansson,
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Rännetör

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

Dans, ringländare ifrån Ålstorp i Rännetörs socken
 Jag har hört den av Gustav Jansson, Skottorp.

Pål Backe, Pål Backe, Pål Backe

Pål Backe han är här.

Han stjal ifrån sin far

han är till den halte, allt vad han har

Pål Backe var en rik bondson ifrån Ålstorp
 och den halte var Pål Halter, vilkens ykte var
 lömskeägare.

Den kända dansleken, "Uppå Källarbacken, uppå
 Källarbacken har jag en vän" skall ha kommit från Veinge.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: B. Jansson,
Härad: Håh Adress: Skottorp.
Socken: Rönnebo Berättat av: G. Jansson.
Uppteckningsår: 1939. Född år 1881 i Rönnebo

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

Frågelistan H. G. 17.

julgranen

1/ Något äldre fotografi över någon julgran finnes inte i mina föräldrars ägo.

2/ Jag skall försöka skaffa foto över någon kläd-
julgran senare.

3/ För ungefär femtio år sedan började
allmogon använda julgran i Rönnebo, men ti-
digare fanns julgran i rika hem. För omta-
lar, att han fick se just de första julgranarna
i kyrkan, men dessa granar voro inte kläd-
da utan endast försedda med ljus. När han
var en 6 eller 7 år gammal började de med
julgran i hans hem.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland. Upptecknat av: Per Janson,
 Härad: Hör. Adress: Skuttorp
 Socken: Skummen trö Berättat av: Gust. Janson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Pärnes trö.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33

4) Julgranen skulle alltid vara väl-
 växt, och grenarna vara regelbunda och
 jämt fördelade, och dess skulle dessutom vara
 tät. I regel hägg husfadern julgranen
 dagen innan julafon. Vissa personer, som
 ägde mackra julgraner, drev affär med dem och
 av dessa brukade omgivningens folk köpa sina
 julgraner eller också köptes julgran på
 torget i Laholm. Julgranen sattes in i
 spagan vid skymningen julafons dagen.

5) Man satte grenen på en frä-
 fot, som kunde vara antingen en frätskiva i
 vilken borrats ett hål eller (och ^{och} vara) ett
 frätkors. Julgransfoten pryddes med ett

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: *Helland,* Upptecknat av: *Bert Janson.*
 Härad: *Stöck* Adress: *Skottorp*
 Socken: *Stummetå* Berättat av: *Gust. Janson.*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1881* i *Rännetå.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

färgat papper, som fäcke den. Träfoten var aldrig målad.

6/ Granen var prydd med ljus konfekt, äpple, färgade papper, senare använde man även glitter och flaggor.

7/ I toppen av granen hade man en stjärna eller om någon sådan inte fanns en flagga.

8/ I början fastbundos ljusen med ståltråd och senare kommo ljuskällare till.

9/ Papperprydnaderna till julgranen gjorde man själv i hemmen, och särskilt små barn brukade göra sådana och dessa gövdes sedan från år till år. Julgransprydnaderna förvarades

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland
 Härad: Håh
 Socken: Skummenån
 Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Bar. Jansson.
 Adress: Skottorp.
 Berättat av: Gust. Jansson
 Född år 1881 i Rännösnäs

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

35

i en särskild låda, men inte på någon bestämd plats. Vissa av pygnaderna ägde barnen.

10/ Det var inte vanligt, att man dansade kring granen i bommen men hade småtingar julkalas var det dock sed, att de skulle dansa kring granen.

11/ Innan julgranen skulle kastas ut skulle den plundras. Då indjödades barnen i granngårdarna och hade ett litet kalas på det stället, där de plundrade granen. Vid julgransplundringen bråkade barnen vara ungefär 10 stycken. Sedan de plundrat granen på ett ställe pingade de så till nästa ställe dagen efter, tills granerna

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5792

Landskap: Halland Upptecknat av: Bror Jansson.
 Härad: Hög Adress: Skottorp
 Socken: Skummenå Berättat av: Gnst. Jansson.
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1881 i Ränneå.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

36

voro plundrade i trakten.

12/ Vid knuts tid togs man ut granen och kastade den på vedbacken. Där fick den ligga till fram mot påska, så de gamla julgranarne samlades ihop och fingo utgöra det första bränet i "påskablässen".

13/ I förs hem hade de ett julfräd av fjörk stälfräd, som var format ungefär som en gran.

14/ Sedan att sätta upp julener ^{fanns} de innan, man brukade ha julgranar.